

JOANNA STASIAK

Obrazy na jedwabiu

Joanna Stasiak
Obrazy na jedwabiu

Malarstwo na jedwabiu to stara i wymagająca technika, do tego współcześnie dająca dość jednoznaczne skojarzenia ze sztuką użytkową. Uprawia ją, jako poboczną formę swojej twórczości, niejeden artysta przeważnie utrwalając w ten sposób ekspresyjne, tworzone w duchu „malarstwa gestu” obrazy bliskie abstrakcji.

Ponad cztery lata temu, podczas podróży artystycznej do Indii, technika ta stała się nowym warsztatowym wyzwaniem także dla Joanny Stasiak, autorki znanej dotychczas przede wszystkim z romantycznych, naznaczonych wieloznaczną wymową pejzaży na płótnie.

Pierwsze jej prace na jedwabiu powstawały na dachach domów w New Delhi, kolejne w warszawskiej pracowni, ostatnie tworzone są w magicznym, szczególnym dla artystki miejscu, w warmińskim Trękusie. Pomimo zmiany medium, wymuszającym precyzyjne kładzenie gotowych farb na wielkoformatowe, zwiewne podobrazia w iście szamańskim, spontanicznym geście, Stasiak wciąż poddaje analizie zagadnienia formalne i treściowe, które nurtowały ją wcześniej. „Nie oddzielam tego doświadczenia od swoich poprzednich prac i w gruncie rzeczy uważam, że narzędzie jest ważne, ale czy pracuje się na szarym papierze czy na jedwabiu, to chodzi zawsze o to samo: rysunek, kolor”^{*}.

Wachlarz tematów jest również nader tradycyjny: pejzaż, martwa natura, scena rodzajowa – związany z intelektualną refleksją autorki nad rzeczywistością, losem człowieka, przemijaniem, której nadaje formę syntetycznego zapisu o wielowarstwowej semantyce. Powracają też kompozycje z fantastyczną architekturą, dla których inspiracją stały się zarówno zapamiętane pejzaże odległych miast, jak i tych bliskich (jak np. Olsztyn), czy zmnożone arkadowania mostów odnoszące się do faktycznych i symbolicznych przejść. Nowym tematem jest minimalistyczna mocno skubizowana, poddana rygorowi geometrii nowoczesna architektura oraz skały – przyjmujące postać drapieźnych, prostych, zwartych dużych form. To symboliczne bramy, przejścia, „otwarcia się” na inne przestrzenie. Człowiek pojawia się dość rzadko, w formie sztafażu lub jako

^{*} Magdalena Janota Bzowska, *Wędrówka do nieznanych miejsc Joanny Stasiak. Malarstwo na jedwabiu*, wyd. IEA APS, Warszawa 2012, s. 23

np. wędrowiec, szaman, mentor – swoisty znak istnienia wpisany w wymyśloną przestrzeń i czas. Po podróży do Indii uwidaczniają się też nowe wątki, np. w cyklu z jedną lub kilkoma małpami, gdzie „modelka” raz jawi się jako odwieczna strażniczka czasu, igrająca z losem, kiedy indziej jako symbol tkwiącej w człowieku zwierzęcej, nieokiełznanej natury poddawanej nieustannemu dyscyplinowaniu. Świat zwierząt z jego bogatą symboliką gości na jedwabkach Stasiak dość często. Przypomnijmy np. motyw ryb z ich chrystologiczną wymową, czy kruka, jako uosobienia mądrości, inteligencji i nadziei, ale też alegorię samotności z wyboru.

Monumentalne jedwabne kompozycje niejednokrotnie domknięte są „ramą” – oglądamy je przez kadr ulubionego przez autorkę oculusa, półkolistej arkady, czy klasycznej bordiury. „Kadrowanie” zdradza próbę porządkowania logosu przez pryzmat własnego, artystycznego widzenia. Tkaniny nasycone są kolorami, wibrują szlachetnie potyskującymi barwami, różnicowanymi temperaturowo tonacjami. Struktura kompozycji jest przemyślana, poprzedzona szkicem, uwidacznia nie tylko mistrzowskie dotknięcia *alla prima*, ale również „myślenie pędzlem”. Prace charakteryzuje szlachetna prostota, umiar, klarowność kompozycji, czasami wręcz chłód.

W dobie współczesnych dążeń artystycznych do dominacji zamystu artystycznego nad dziełem jako tworem materialnym, Stasiak pozostaje artystką „niepopularną”, idzie pod prąd - stwarzając alternatywny rodzaj refleksji twórczej. Jak w latach poprzednich na płótnach, tak teraz na jedwabnych podobrazjach tworzy dzieła tchnące świeżością, ale też poczuciem związku z tradycją artystyczną, z twórczością wielkich mistrzów (np. Nicolasa Poussina, Piero della Francesca, czy mentora prof. Janusza Kaczmarskiego). Malarstwo jawi się jako efekt głębokiego przeżywania – zarówno artystycznego, intelektualnego jak i duchowego.

Joanna Stasiak pozostawia nas w poczuciu, że zarówno twórczość jak i odbiór sztuki dopętniają się w sferze transcendencji; w przekonaniu, że świadomość innego wymiaru wciąż jest istotną pożywką i sensem sztuki.

Magdalena Durda-Dmitruk

Treser, 2012, jedwab 107x111

Pejzaż klasyczny, 2012, jedwab 105x115

Treser, 2013, jedwab 175x113

Człowiek z małpą, 2011, jedwab 185x110

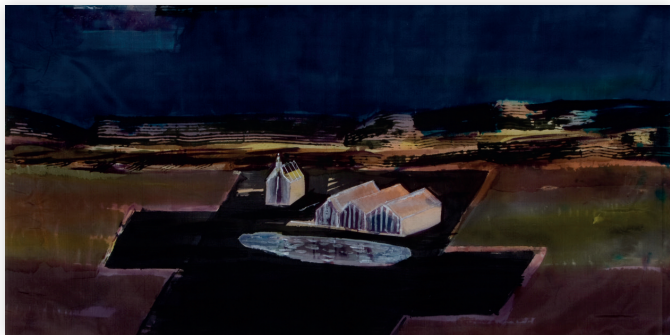
Skaty, 2014, jedwab 185x110

Sfera III, 2014, jedwab 110x110

Ryby, 2012, jedwab 190x110

Nokturn, 2011, jedwab 50x100

Małpa, 2012, jedwab 130x110

Dom II, 2012, jedwab 175x112

Impresja klasyczna, 2014, jedwab 50x110

Joanna Stasiak ukończyła studia na Wydziale Sztuk Pięknych Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika w Toruniu. Dyplom z malarstwa (z wyróżnieniem) uzyskała w 1989 r. w pracowni profesora Janusza Kaczmarekiego. W 1991 r. odbyła studia podyplomowe w The Ruskin School of Drawing and Fine Art w Oksfordzie. W 1998 r. przebywała w Paryżu na stypendium Funduszu Pomocy Niezależnej Literaturze i Nauce Polskiej. Od 2006 r. pracuje w Instytucie Edukacji Artystycznej Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie. W latach 2006-2008, 2010-2012 piastowała stanowisko dyrektora Instytutu. Obecnie jako profesor prowadzi pracownię malarstwa w ramach Katedry Sztuk Pięknych, łącząc działania artystyczne z pracą pedagogiczną. Jest organizatorką tematycznych plenerów artystycznych w swoim domu na Warmii (m.in.: „Wielki Tydzień”, „Święci warmińskich kapliczek”, „Trękusowe dell` arte”, „Bachantki”). W 2010 r. zainicjowała i współtworzy cykl plenerów: „Okrucy Atlantydy – Kapliczki Warmii”. Realizuje projekty badawcze naukowo-artystyczne. Jest współautorką (z Jackiem A. Zielińskim) podręczników do szkoły podstawowej i gimnazjum z cyklu „Świat sztuki”. Prowadzi autorską galerię *In Spe*. Jest autorką kilkunastu wystaw indywidualnych oraz uczestniczką wielu prezentacji zbiorowych zarówno w kraju, jak i zagranicą. Mieszka i tworzy w warmińskim Trękusie.

Linga z małpami, 2010, jedwab 104x174

Joanna Stasiak, *Obrazy na jedwabiu*
10 XII - 21 I 2015
wystawa w galerii APS, ul. Szczęśliwicka 40, Warszawa

Obrazy na okładce:
Tezeusz, 2011, jedwab 175x113
Małpa, 2011, jedwab 110x110

Sponsor katalogu:

Organizatorzy wystawy:

